

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, mercuria si sambat'a.

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisiu cu post'a in lăintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a treia câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adreseate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Nr. 62.

Sibiu, 4/16 Augustu 1879.

Anulu II.

2) OBSERVATIUNI CRITICE *Al. Barilean*

asupra stărei sociale si economice a romanilor din Transilvani'a.

Partea antaiu.

Trecutulu.

III.

Dupa cucerirea si colonizarea Daciei prin Romani, pe acestia ii aflamu ocupati cu edificarea de cetati, cu facerea de drumuri, cu exploatarea minelor de metale si a salineloru, cu organizarea provinciei si totuodata in processulu de asimilare si absorbere a elementului dacicu. Abia incepuse a se cristalisa poporatiunea Daciei, pe la inceputulu primiloru secolu ai erei crestine, si deodata incepu a se rostogoli torentele si valurile emigratiunei ginteloru barbare preste Europ'a intr'ega, pornindu din nordulu ei si din Asi'a. Drumulu loru neregulatu, de orece nu aveau nici o tinta de catu aceea a devastărei, ii abate mai anteu spre tiermurile Dunărei. Aicea dau preste poporulu daco-romanu, cu care se lupta pe mörte si pe viétia. Potea de resistentia inse a Daco-Romaniloru este forte mare, fiindu că ei trebue se se lupte atatu pentru esistentia loru periclitata, catu si pentru apararea patriei. Crescendu inse in decursulu timpulu torentulu emigratiloru totu mai mare si atacurile din partea loru facendu-se totu mai dese, Daco-Romanii incepura a parasi siesurile si campiele Dunărei si se retragu spre muntii Daciei superioare, aflandu acolo refugiu si favorulu naturei intru apararea loru. Astfelu ne potemu esplica cum Hunii se potura asiedia si ocupa teritoriulu ce astadi porta numele de Ungari'a.

Terminandu-se periodulu invasiuniloru de barbari, ajungemu la periodulu in care incepe cristalisarea si formarea de state, dupa caderea imperiului romanu.

Daco-Romanii din Dacia superioara, ne mai potendu resista fortiei brutale, se retragu totu mai multu spre munti, pana ce in fine ii vedemu cadiendu subt jugulu de sclavia alu feudalismulu veticu. De aci inainte sörtea Romanulu este decădintia, umilire si martiriu seculariu. Inaintandu mai departe, ne pomenimu pe la finea secolulu alu XII si inceputulu secolulu alu XIII că regii Ungariei chiama si permitu, cu scopu de a cultivă pamenturile ce jacu nelucrate, câteva mii de emigranti din Flandri'a a se asiedia in Transilvani'a si a forma colonii pe pamenturile ce au fostu ale Romaniloru. Acesti emigranti, alu caroru numeru cresc totu mai mare, asemenea unui roiu de albine ce se asiedia, urmandu chiamarei reginei loru, pe unu campu in floritu, sunt Sasii nostri de astadi. Istoria patriei ii numesce ospeti-hospites. Ce inriurintia au avutu acesti ospeti asupra desvoltărei nostre nationale dela venirea loru in Transilvani'a si pana in prezentu, vomu vedé mai la vale.

IV.

Indata dupa asiedierea emigrantiloru din Flandri'a pe pamentulu Transilvaniei, li se garantădia prin privilegie, date de regii Ungariei, autonomi'a cea mai completa, astfelu in catu ei, prin privilegie, prin constitutiunea municipale ce si-o intocmescu dupa acelea ale cetatiloru sorori din Germani'a, prin independenti'a cultulu si a administratiunei bisericei loru, forma unu statu in statu, pe candu Romanulu este declarat prin lege de sclavu imobile glebae adscriptus, — astfelu in catu elu nu mai pote dispune nici chiaru de viétia sa.

Favorisati astfelu prin legile statulu si prin privilegiele loru, acesti ospeti flandresi incepu activitatea loru sub auspiciile cele mai stralucite. Dupa ce s'au concentratu in comune, incepu mai antaiu a taia padurile seculare, pentru a-si mari si a-si castiga o suprafatia catu se pote mai intinsa, pentru economi'a pamentulu. Securile si aratrele loru inaintădia iute, taindu padurile si brăsdandu pamentulu dela unu capu alu Transilvaniei pana la celalaltu. Pamenturile ce le prisosescu le inpartu

si le daruiescu confratiloru, cari audindu catu de bine stau trebile in Transilvani'a pentru fratii loru de acolo, emigrădia necontentitu spre acestu „pamentu alu promisiunei“, unde avea se curga miere si se cadia mánna din ceru, pentru ei si pentru toti ai loru.*)

Cu timpul vedemu că ei, că unu poporu inteligente ce sunt, nu se multumescu numai cu starea de simpli economi de pamentu, ci isi forma centuri si terguri pentru productele industriei si ale manufacturei, alu caroru secretu l'au adusu cu sine din patri'a ce o-au abandonatu. Aceste centuri si terguri crescendu, ajungu a se inaltia la rangulu de cetati, pe cari le vedemu inca si astadi inflorendu in patri'a nostra comuna. In sinulu acestoru cetati se desvolta o classa puternica, aceea a cetatieniloru, cari in cursulu timpuriloru inflorescu si se inavutiescu atatu de multu, in catu este in stare a edifica catedrale, a-si fortifica cetatile prin muri si bastile puternice, a-si infintia scole populare si gimnasiale si alte institute de cultura si de civilizare. Din class'a acesta apoi se nasce o birocrazia si o aristocratia, a carei influentia si putere remane neatacata din generatiune in generatiune, garantata fiindu prin successiune in familia si prin nepotismu. Cu unu cuventu, elementulu germanu ajunge la o putere si prestigiu catu se pote mai mare si mai respectabile. Esistentia lui este garantata prin bul'a de aur a lui Andrea alu II, regele Ungariei, era dupa caderea sub sceptrulu austriacu, prin privilegiele cele mai favorabile.

Se ne intorcemu acum la Romani si se vedemu ce au facutu ei in timpul acela, pe candu emigrantii flandresi grabescu cu pasi iuti spre consolidarea si in florirea loru.

Ei dupa ce au fostu strimtorati, că sobolulu din fabula, parasescu locuintiele lor vechi si se retragu totu mai afundu in munti, unde porta o viétia catu se pote mai primitiva; traindu din venatu si pastoriu, nomadisandu dintr'unu codru in altulu, dintr'o vale in alt'a. Parasindu-si locuintiele lor vechi, incepu a uită preste totu de trecutulu lor si de positiunea ce o-au ocupatu odata. Crestinandu-se Romanulu, isi plange trist'a sa sörte lui Dumnedieu si santei feciore, chiamandu-i in ajutoriu. Din tota civilisatiunea la care ajunsese, nu-i mai remane de catu resuvenirea unoru timpi mai fericiti, pe care i-o rechiamo in memoria ruinele Sarmiseghetusei, ale Apulului, ale Aquae vivei, si ale Utidavei. Femei'a romana cade la trept'a cea mai de josu, facendu-se slav'a sociulu ei. Anim'a ei se consuma in durere si suspine, ochii ei versa neincetatu lacrimi fierbinti, si intr'ega fiintia primescu espressionea acelei melancolii profunde si languediende, pe care si-a pastrat'o pana in dilele mameloru si-ale suroriloru nostre, si care ne farmeca si ne entusiasmea animele pana in dilele acestea, pentru că se ne luptamu pentru fericirea lor si a nostra.

In starea acesta, ingur'a consolatiune ce-i mai remanea, erau copii ei, pe cari i adormia cantandu-le acele doine si acele cantece de voinicie, ce sunt celu mai sublimu tesauru alu trecutulu nostru, pe care mam'a ilu istorisea, inbracandu-lu in acele povesti pline de spiritu si de sentimente, copiiloru sei, dupa ce cresceau mai mari.

Acesta era viétia familiei romane, pe timpurile acelea.

Ne avendu nici unu centru, Romanulu se respandescu cu locuinti'a de nomadu de a lungulu muntiloru patriei sale, lasandu siesurile si pamenturile cele bune in posesiunea Ungurulu si a emigrantiloru flandresi.

Fiindu in munti, lipsitu de ori-ce comunicatiune, elu nu pote se formădie de catu numai sate, in distantie forte departate, ce sémăna multu cu edificiele de palissade ale Elvetiei, alu caroru centru

*) Se fimu bine intielesi. Vorbimu despre trecutu, care difere forte multu de relatiunile mai amicabile ce s'au stabilitu in decursulu timpuriloru si cu deosebire in anii din urma intre romani si sasi. Not'a autor.

inse totdeauna ilu ocupa biserica, ce nu se distinge de catu numai prin spatiositatea si turnuletiulu seu de celalalte colibe ce o incongiara. Preotulu, dupa D-dieu, le este alu douilea parinte. Asculu cu mangaiere consiliile ce i-le da elu, si le urmădia cu conscientiositate. Ori si ce ar dice elu, pote fi sicuru de consimtiementulu poporeniloru sei, fiindu-că sunt convinsi că densulu le voiescu numai binele.

Astufelu, că nisce insule sporadice, satele romane cadu in sclavia, unele dupa altele, pentru că se gema secolu intregu sub claca si jobagia si se isi blasteme sörtea.

(Va urmă.)

Transilvani'a.

— Sibiu, 3/15 Augustu. (Sciri economice si comerciale de cea mai mare importantia). Este abia o septemana de candu reflectaramu pe agricultorii nostri preste totu la rezultatele secerisiului si la rapedea scumpire a producteloru pamentulu. De atunci incöce tote scirile câte ne mai venira despre inpregiurarile economice sunt asia de interesante si necesare ale cunösce, in catu aru merita se fia inregistrate una câte un'a.

Din Ungari'a. Pana in 9 Augustu s'au constatat prin raporturile oficiali venite la ministeriu din tote districtele tieriei, că rezultatele secerisiului de grane, secari si ordiuri au fostu mai multu rele decâtu bune, prin urmare că unde se speră, că prin unu esportu bogatu de bucate se intre sute de milioane in tiéra, se se ajute locuitorii si prin ei statulu la platirea enormeloru datorii, acum ese la lumina, că din Ungari'a prea puçinu esportu se va face, că-ci in o parte mare a tieriei abia se voru ajunge locuitorii cu câte cerealii au potutu adună. In partea cea mai mare a Ungariei mai este si reulu acela, că locuitorii credu mai multu numai in pane de grău, era de mamaliga nu voru se audia; de aceea si pre catu cucurudiu (papusioiu, porumbu) sémăna, acela e intrebuintiatu mai multu numai pentru comerci in afara si pentru ingrasare de porci; asia ei daca nu au pane de grău, e vai de capulu lor; era mai spre nordu se ajuta cu pane de secara, de ordiu, pe alocurea si de ovesu. Nici cartofii nu se cultiva la Ungari'a in cantitati, necumu că in Germani'a, dara nici macaru că in o parte mare a Transilvaniei, de si acestu productu americanu de vreo 60 de ani incöce de candu pre la noi s'a introdusu cu forti'a, prin batai si alte pedepse, a scutitu de fôme si a conservatu viati'a la multe mii de ómeni in anii sterpi, in cari nu s'au facutu nici grane nici papusioiu.

Din Franci'a, unde este lege, că gubernulu se faca a se numeră pe campu crucile (claile) de grane, elu trage prin organele sale administrative tote informatiunile necesare, despre secerisiu; asia se adevări érasu prin date oficiali, că locuitorii Franciei nu se voru ajunge pana la secerisiulu din 1880 cu catu au produsu in anulu acesta, prin urmare că trebue se se inörte de aiera bucate si mai alesu grane in pretiu de multe milioane.

Intocma asemenea sciri avemu din Angli'a, din una parte a Germaniei, chiaru din nefericit'a Bosnia si din Muntenegru.

Din Romani'a se constata, că secerisiulu graneloru de tónna si de primavăra, luate unele cu altele, a esitu bunu in partea cea mai mare a tieriei si mai alesu in Moldov'a. Papusioiulu tănjise de seceta, dara in dilele din urma se indreptă, era mai spre munte este frumosu. In Dobrogea recolt'a fu preste totu buna. Adaogemu la acestea, că in Romani'a se mai afla cantitati mari de cerealii remase din anulu 1878, din care cauza proprietarii cei mari si arendatorii érá desperati că „nu ambla porturile“, că adeca venia forte puçine corabii straine pentru transportari de bucate. De trei septemani incöce situatiunea s'a schimbatu cu totul. Corabiile aducu pe langa alte marfuri, butóie pline cu moneta de aur, in fiacare câte 5000 de napoleondori (circa 45 mii florini intr'unulu), cu care se cumpara cerealii si se incarca pentru

strainatate. Unde până aci aurulu începuse a disparé din Romani'a, si se scumpise foarte in proportiune cu argintulu (2—2½%), acumu începe a esi la lumina si a se inmultu in circulatiune precum nu se mai veduse dela 1867 de cându a fostu érași unu esportu extraordinariu. Acestu evenimentu intre inpregiurarile actuali ale tiei pôte fi consideratu in adeveru că oper'a provedintiei dumnediesci, care ajuta romaniloru in momente de pericole si strimtorari mari. De si finantiele Romaniei stau relative multu mai bine că de ex. ale Ungariei, dara situatiunea politica in care se afla Romani'a, presupune nu numai o stare finantiale de suferitu, ci un'a regulata perfectu, brilianta.

Diferenti'a in pretiurile cerealiilor dupa cum érá ele inainte numai cu câteva septemani, este foarte batetória la ochi. Asia de ex. in porturile Romaniei chil'a (circa 8 galete de ardealu) papusioiu care se vendea cu 42 franci, au ajunsu iute la 50—60 până la 70 franci. In piati'a capitalei unguresci, sau adeca la burs'a de cerealii (Frucht börse) grânele cele mai frumoșe si grele se cumpará până in Maiu 100 de Kilograme cu 8 fl. 60 cr. până la 9 fl. val. a.; astadi aceeași calitate se vende acolo cu 12 fl.

Éca si diferenti'a de pretiuri in piati'a Sibiului, computata pe hectolitru.

1 Iuliu a. c. Graulu curatu in greutate de 76 până la 80 Kilograme érá cu 5 fl. 40 cr.; secar'a cea mai buna cu 3 fl. 20 cr.; ordiulu 3 fl. 10 cr.; papusioiulu dela 2 fl. 70 cr. până la 3 fl. 10 cr.; ovesulu bunu 2 fl. 30 cr.; cartofi 1 fl. 30 cr.; mazarea 6 fl. 50 cr.; lintea 9 fl. 50 cr.; fasolea 5 fl.

In 12 Augustu pretiurile publicate dela primaria fusera: hectolitru grâu curatu si greu 7 fl. 60 cr.; amestecatu 5 fl. 90 cr. si până la 6 fl. 50 cr.; secar'a 4 fl. 80 cr.; papusioiulu dela 4 fl. 80 cr. până la 5 fl. 20 cr.; ordiulu si ovesulu au remasu mai totu in pretiurile de inainte; asia si productele pastaióse, ale caroru pretiuri se voru regulá mai tardiu, spre tómna.

Nu ne-amu insielatu candu amu disu că speculanti cutriera tier'a, si acum adaogemu, că se aflara destui economi desperati, carii luara arvune pe productele intregi de pre agrii inca nesececati, obligandu-se că totu ce va esi din trieratura, se venda speculantului cu pretiu de nimicu, ficsatu atunci candu au luat arvun'a. Colo in primavéra, candu nu voru mai avea nici-unu graunte in cosiu sau in granariu, aceiasi economi nefericiti voru merge la aceiasi speculanti si voru cumpará aceleasi bucate cu pretiu indoitu, daca le voru platí cu bani, cu pretiu impatratu, daca le voru luá pe creditu, pe asteptare, pe lucru cu palm'a sau cu vitele. Atunci apoi spre a'si aliná fómnea, voru luá recursu la vinarsulu celu veninosu si puturos, de care mai beu numai selbatici (omenii rosii) din Americ'a si cei ce se nutrescu cu carne de omu; dara chiaru si pe acei selbatici vinarsulu puturos i omóra, i sterge de pre faci'a pamentului.

Poporu nefericitu, candu isi va mai afla elu pe adeveratii sei dascali, carii se nu bea alaturea cu elu in carcium'a cea scárnavá jidovésca?

Raportulu comitetului Asociatiunei transilvane despre lucrarile sale in anulu administrativu 1878/9.

(Urmare.)

II.

In cele dise mai in susu, amu aretatu, cum comitetulu Asociatiunei a dispusu cu diversele summe din budgetulu anului trecut.

Dlu cassariu prin raportulu seu va aretá starea cassei, si propriamente starea fonduriloru, atátu ale Asociatiunei că atare, câtu si ale Academiei de drep-turi. Prin acelu raportu va aretá si numerulu si numele membriloru noi, parte fundatori, parte pe viétia si parte ordinari.

Amintindu inse aci despre starea fonduriloru Asociatiunei, nu potemu lipsi datorintiei nóstre, de a nu ve annunciá, că in cursulu anului trecut, si chiar' acum de curendu, fondurile cu destinatiune speciala, date in administratiunea Asociatiunei si a comitetului ei, s'au mai inmultitu cu unulu, si acest'a este: „Fundatiunea scolara Tofaléna,” care cu finea lunei Decembre 1878 representá summ'a-capitalu de 1200 fl. 42 cr.

In cate-va cuvinte se ve aretamu originea acestui fondu, si conditiunile in cari elu e pus sub administratiunea Asociatiunei.

Se scie că Tofalenii prin unu processu si-au perdutu averile lor. Atunci ómenii induratori, vrendu a veni intru adjutoriulu lor se le dea midi-lóce de subsistentia quotidiana, au deschisu colecte. Aceste colecte s'au adunatu, si din ele s'a inpartitu la fia-care familia din Tofalenii pretiulu ce facea averea sa perduta. Dar' dupa ce s'au satisfacutu cu modulu acest'a tóte familiile, mai remasese anca disponibila o summa de un'a-mie (1000) florini. Tofalenii, plini de gratitudine pentru concursulu cu care publiculu romanu a grabitu

a veni in adjutoriulu lor spre a fi recompensati de totu ce si au perdutu, au destinatu acea summa pentru a formá unu fondu cu scopu scolasticu si de meserii. Summ'a de 1000 fl. a fostu depusa la institutulu de creditu si de economii „Albin'a,” unde până la ultim'a Decembre 1878, a crescutu la summ'a de 1200 fl. 42 cr. precum amu aretatu mai in susu.

Intr'aceea Tofalenii, 26 familii, au facutu „Litterele fundationali,” care pórtá datulu 27 Novembre 1875, si prin care punu acelu fondu in administrarea Asociatiunei si respective a comitetului nostru.

Comitetulu in siedinti'a sa din 30 Iuniu a. c., a primitu acele „Littere fundationali,” spre a urmá conformu dispositiuniloru cuprinse in ele; a primitu prin urmare a luá in administrarea sa „Fundatiunea scolara Tofaléna.” „Litterele fundationali,” si libelulu de pastrare de la institutulu „Albin'a” despre 1200 fl. 42 cr., s'au transpusu la cass'a Asociatiunei.

O copia a „Litterelor fundationali” se aclude ./- pentru a luá o mai de aprópe cunoscintia despre ele.

Dupa acestea, venimu se rugamu pe onorabil'a adunare, că aprobandu pasii ce comitetulu a facutu in privinti'a acest'a, se adópte si din partea sa fundatiunea din cestiune intre celelalte fundatiuni date in administrarea Asociatiunei.

III.

Din raportulu bibliotecariului, onorabil'a adunare va vedé: cum bibliotec'a Asociatiunei nóstre s'a regulatu; ce sistemu s'a urmatu la inregistrarea cartiloru si locarea lor in armariuri (dulapuri); câte opuri si in câte volume sunt in bibliotec'a nóstra până la incheiarea anului administrativu 1878/9; si alte detalieri relative la o biblioteca bine organizata.

Insemnamu aci numai atata, că mai tóte cărtilé din bibliotec'a nóstra provinu din donatiuni, si prea pucine sunt procurate prin cumperare.

Din diurnale si alte foi periodice romane ni se tramitu gratisu: 1. Telegrafulu romanu. 2. Observatoriulu. 3. Famili'a. 4. Foi'a scolastica. 5. Economulu. 6. Amiculu Familiei. 7. Predicatorulu saténului romanu. 8. Scól'a romana si 9. Siedietóri'a.

Cá prin incidentu, fia-ne permisu a memorá aci o frumoșá donatiune de carti, care de si n'au fostu si nu sunt date spre a face parte din bibliotec'a Asociatiunei, dar' ele chiar' prin scopulu cu care s'au pusu la dispositiunea comitetului, tindu a face placuta lectur'a romana la tinerimea nóstra de ambe sexele; si pentru aceea credemu ca é de cuviintia, se o aducemu la cunoscintia onorabilei adunari generali.

Dlu I. M. Riureanu din București, membru onorariu alu Asociatiunei nóstre, si care se ocupa foarte multu cu editarea de cărți de lectura pentru tinerimea de ambe sexele, a inaintatu la comitetu prin Dlu vice-presedinte Iacobu Bologa 15 cărți, tractandu despre diverse obiecte, si fia-care carte in câte 20 de esemplarie, astfelu că in totalu sunt 300 de bucati, spre a fi distribuite la bibliotecele scóloru romane.

Comitetulu a primitu cu multiamita acésta frumoșá donatiune, si din 20 de colectiuni, a distribuitu câte o colectiune la scólele romane precum urméza: 1. la scól'a gr.-or. romana din Sibiui; 2. la scól'a gr.-cath. romana totu din Sibiui; 3. la scól'a din Resinari; 4. la scól'a din Seliste; 5. la scól'a din Branu; 6. la scól'a din Boiti'a; 7. la scól'a din Satulungu; 8. la scól'a din Monoru; 9. la scól'a din Borgoprundu; 10. la scól'a din Marpodu; 11. la scól'a din Abrudu; 12. la scól'a din Sebisui; 13. la scól'a din Dobr'a; 14. la scól'a din Campeni; 15. la scól'a din Veneti'a; 16. la scól'a din Siomcut'a; 17. la scól'a din Gherl'a; 18. la scól'a din St. Giorgiu; 19. la scól'a din Reghinu. Si in urma 20. la Societatea de lectura „Julia” in Clusiu.

Atátu despre biblioteca si despre cartile donate si distribuite scóloru romane.

IV.

Se vedemu acuma, cum comitetulu a urmatu in alte lucrari ale sale. Si aci ve vomu presentá o dare de séma: despre activitatea despartiemintelor; despre numirea de comisiuni; despre starea processelor; si despre unele lucrari transpuse la sectiuni.

A. Dintre despartieminte, in cursulu anului trecut, mai active s'au aretatu urmátorele:

1. Despartiemintulu I. (Brasiovu) tienendu regulatu siedintie si adunare generale si substernendu la comitetulu centrale processese verbali.

Acestu despartiemintu, in adunarea sa generale din 1 Octobru 1878, a luat conclusulu că: „Asociatiunea transilvana pe viitoriu se nu mai dea adjutórie invetiaceiloru de meserii, ci numai aceluor maiestri, cari voru primi invetiacei romani pe terminu de 3 ani.”

Comitetulu nostru n'a potutu se incuviintieze si se apróbe acelu conclusu, fiindu elu in contra usului urmatu de Asociatiune până asta-di, de o parte, ér' de alta, fiindu-că acél-a ar' fi chiar' in detrimentulu invetiaceiloru mai seraci, pe cari Asociatiunea nóstra voiesce a-i adjutóru in lipsele loru cotidiane de sustinere prin inbracaminte, si prin allevierea altoru necesitati ce ei intimpina.

2. Despartiemintulu II (Fogarasiu) si despartiemintulu III (Sibiui), anca isi tienu siedintiele si adunari generale regulatu, si substernu processese verbali comitetului centrale spre revisiune si aprobare.

3. Despartiemintulu IV (Sebisui), urméza assemenea.

4. Nu mai puțin urméza astfelu despartiemintulu VII Abrudu si despartiemintulu VIII (Alb'a-Julia). Acestu din urma prin processulu verbale alu subcomitetului din 15 Decembre 1878, concludé si cere, că la distribuirea adjutórieloru, comitetulu centrale alu Asociatiunei se céra si opiniunea subcomitetelor.

Comitetulu centrale n'a potutu luá in consideratiune acestu conclusu alu numitului despartiemintu; fiindu-că numai elu, comitetulu centrale, este organulu

esecutoriulu alu conclusiuniloru adunariloru generali ale Asociatiunei. Cu tóte aceste, in câtu despartiemintulu si-ar' dá opiniunea din indemnu propriu, fara a se fi cerutu de catra comitetulu centralu, si inainte de distribuirea adjutórieloru: aceea opiniune se va poté luá in drépta consideratiune.

5. Despartiemintulu XX (Blasiu) urméza in regula cu siedintiele si adunari sale.

Acestu despartiemintu, si propriamente subcomitetulu seu, prin unu conclusu din siedinti'a dela 6 Octb. 1878, cere o nóua arondare a despartiemintului.

Comitetulu centrale a invitatu pe acelu subcomitetu se substerna unu proiectu despre nóua arondare a despartiemintului seu.

Proiectulu s'a substernutu acum de vre-o câte-va díle la comitetulu centralu; acél-a inse pentru scurttimea timpului ce ne despartia dela terminulu tienerei adunarei generali, nu s'a potutu luá in deliberare; dar' credemu de pe acum, că asiá a parte, nici nu s'ar' poté decide cestiunea, ci ar' fi mai cu scopu că se se faca o nóua arondare preste totu dupa nou'a inpartire politica a tiei, precum pare că s'a facutu arondarea la a. 1869 aprópe dupa inpartirea politica a tiei pe acelu timpu.

6. Despartiemintulu XXI (Sighisióra) anca este unulu dintre cele mai active despartieminte ale Asociatiunei.

— Celelalte despartieminte abia-abia dau semnu de viétia; celu puțin in anulu espiratu, n'a intratu la comitetulu centrale nici unu actu dela ele.

B. Intre alte comisiuni cari s'au numitu in cursulu anului, sunt duóe de inportantia, pentru obiectulu in care sunt chiamate a-si dá opiniunea si a veni cu propunere meritoria.

Si anume:

1. Dlu conte Schweinitz s'a adressatu comitetului in cestiunea de a se infintiá o scóla de sculptura in pétra si in lemnu in comitatulu Sibiului. Comitetulu a numitu o comisiune de trei, in persónele Dloru Iacobu Bologa, Georgiu Baritiu, si Eugenu Brote, spre a studiá adress'a Dlui Schweinitz, si respective spre a esaminá cestiunea despre care tractéza aceea adressa, si apoi se vina cu o propunere la comitetu spre a o luá in desbatere si deliberare.

2. Anca in adunarea generale ce s'a tienutu anulu trecut, se sulevase ide'a, că la adunarea generale din acestu anu in Sighisióra, se se faca si o mica espositiune de lucrari si obiecte nationali. Intr'aceea, vedindu-se greutatea, si chiar' si scurttimea timpului, spre a poté instalá o espositiune fia câtu de modesta, comitetulu a decisu a abstá dela infintiarea acelei espositiuni, si prin urmare a dispensatu pe subcomitetulu despartiemintului din Sighisióra dela facerea dispositiuniloru in acésta privintia.

(Va urmá.)

Correspondentie particulare ale „Observatoriului”.

— (Estrasu). M. Terem 11 Aug. Eri duminéca in 10 Augustu s'a serbatu in orasiulu Careiulu-mare (Nagy Károly) aniversariu sau iubileulu servitiului de 50 de ani cá preotu, alu reverentiei sale domnului Toma Sorbanu, parochu romanescu gr.-cath. din Careiulu-mare, protopopu alu partiloru satmarene, cavaleru alu ordinului Franciscu Iosifu I. Venerabilele preotu iubilariu incongiuratu de alti siepte preoti, sierbí in acea di s. liturgia in presentia unui poporu numerosu nu numai gr.-cath., ci si de alte confessiuni, éra chorulu vocale executá melodiósele cantari ale ritului orientale chiaru si spre placerea strainiloru nededati intru nimicu cu ritulu nostru. Dupa liturgia preotulu iubilariu intoná: „Marire Tie celui ce m'ai invrednicitu se ajungu 50 de ani in statulu preotiei!” Dupa aceea se cantá si Marire intru cei de susu lui Ddieu, éra dupa acésta iubilantele binecuvéntá pe preoti si pe poporu.

Meritele preotului iubilariu le coprinse intr'o cuventre elocenta si meduvósa pronuntiata din amvonu, rev. sa dn. Gabriulu Lazaru parochu in Sanislau. Parochulu si protopopulu Toma Sorbanu, pre langa ce a respunsu in totu timpulu vocatiunei sale sacre intre inpregiurari grele si critice, a midilocitu la regimu infintiarea cathedrei de limb'a si literatur'a romana la gimnasiulu din Carei; a castigatu meliorarea salariiloru pentru preotulu romanescu si pentru celu rutenescu din locu; adaogerea de 100 fl. la salariulu protopopului; a ingrijitu de repararea si infromsetiarea bisericeii inlaintu si in afara, precum si a scólei confessionale, éra la realisarea acestora concurse nu numai cu consiliulu si osteníl'a sa, ci si cu pung'a. Intre alti multi, fiindu de faciá si dn. I. Hegedüs primariulu orasiului, care cunósce bine limb'a nóstra, a declaratú că l'a petrunsu atatu cuventre, cătu si cantarile si preste totu executarea ritului nostru.

Veteranulu preotu si protopopu iubilariu fusese casatoritu, a remasu inse de multu veduvu cu ficele sale, pe care le crescú in fric'a lui Ddieu, de aceea le-a si maritatu bine dupa barbati preoti si civili. Solemnitatea se inchiaie cu unu prandiu elegantu.*)

Revista politica.

Sibiui, 15 Augustu st. n. 1879.

Intalnirea celoru doui imperati la Gastein, adeca a imperatului Austriei cu acela alu Prusso-Germaniei este comentata din diferite puncte de vedere, fara că se i se adscrie vre-o deosebita inportantia politica si acésta cu atátu mai puțin nu, pentru că la aceea intalnire nu au fostu de fatia nici principele Bismark si nici comitele Andrassy. Mai multa in-

*) Romanii au mai multi preoti trecuti de câte 50 de ani, si nu le prea stá bine că'i dau uitarei. Red.

portantia i se dă întâlnirii ce o va avea imperatul Prusso-Germaniei cu imperatul Rusiei la Berlin, sau în vre unu altu locu din Germani'a. Déca imperatul Rusiei va avea vre-o întâlnire si cu imperatul Austro-Ungariei nu este inca sigur, se dice inse că este probabila, ceea ce lasa campu deschis celor mai diferite conjuncturi si combinatii politice.

Dela 1866 si cu deosebire dela 1871 intalnirile si vizitele personale si particulare între monarhi au ajunsu a fi asia dese si de repetite, în cătu ele au încetatu de a mai exercită asupra poporului acelu farmecu si acelu interescu sensationalu si intensivu că odinioară. În cătu privesce dese intalniri ce au avutu locu în anii din urma între cei trei imperati nordici, apoi din contra se pôte dice, că ele au fostu perniciose si fatale pentru pacea lumei, dandu astfelu desmintirea cea mai formală acelor optimisti naivi, cari isi faceau ilusiuni si isi promiteau, că acele intalniri ale imperatorilor voru contribui la consolidarea pazei si la apropiarea si intarirea relatiunilor amicabile între diferitele popora. Realitatea si cele ce s'au petrecutu si mai sunt inca în ajunu de a se petrece în dram'a orientala probédia tocmai contrariulu, asia că poporale în locu se se bucură de amicitia si frătietatea intima ce s'au stabilitu la aparintia între cei trei imperati nordici, au cauze forte legitime de a nu se felicita pentru această schimbare si a urmări cu neîncredere si cu sange rece aceste prea dese intalniri ale capetelor încoronate, ale caroru urmări până acuma n'au avutu nici unu rezultatu favorabilu pentru ele. De si traimu în er'a constitutionalismului si a parlamentarismului, totusi vedemu, că în realitate interesele si aspiratiunile dinastice sunt inca departe de a fi identice si de acordu cu acelea ale poporului.

În totu casulu este deci consultu a fi mai puțin sanguinici si mai puțin creduli fatia cu acele intalniri particulare ale capetelor încoronate, de orece istoria mai noua ne pastrédia casuri precedente, din care au rezultatu, că aliantele între imperati s'au încheiatu mai totdeauna pe contulu si în detrimentulu poporului. Inamiculu celu mai periculosu este acela, care sub masc'a amicitiei si a sinceritatii cauta se te seduca, se te amăgesca cu vorbe dulci si cu momeli înșelătoare, pentru că apoi se te prindia în cursele sale acoperite cu flori si verdéti. „Apara-me Dómnă de amici, că de inamici me voi sci eu apară“ a disu unu italianu nefericitu si cu totu dreptulu. Mai bine se pôte aplică această la diplomati'a si la politic'a moderna, a carei machiavelismu a inventatu măsima că: amicii inamicilor nostri sunt si inamicii nostri si că inamicii amicilor nostri sunt si inamicii nostri.

Intalnirea ce a avutu Marti în 12 l. c. A. S. R. principele Carolu I alu Romaniei cu A. S. I. archiducele Albrecht la Brasiovu si visit'a ce a facutu acesta suveranulu romanilor la resiedinti'a sa de vara dela Sinai'a este unu evenimentu, care consideratu din tóte punctele de vedere, merita o deosebita atentiune, fiindu de o înportantia estrordinara, atât cu privire la augustele persoane câtu si la momentele si înpregiurarile politice în care avu locu acea întâlnire. Nu potemu avea pretentiunea a sci, déca acesta întâlnire a archiducelui austriacu cu principele Carolu este numai unu simplu act de curtenire pe care avemu a ilu multiami numai întemplerii, sau că elu este unu pasu diplomaticu si politicu ale carui consecintie se voru simti mai tardiu. N'avemu deci deocamdata cauza nici a ne bucură, dar' nici a ne întristă, ci a privi cele ce se întempla cu sange rece si a le înregistră că semne forte elocente ale timpului. Nu ne îndoiu, că press'a urgurésca si cu deosebire organele publicistice ale siovinistilor magiari, voru fi mai inventiose si voru sci se comentedie mai bine decâtu noi, acestu pasu alu archiducelui Albrecht, care se bucura de simpatiele cele mai vii si mai neîndoişé din partea romanilor de dincóce de Carpati, sub acarui comanda au trecut multe generatiuni de soldati romani, care la Custozza în 1866 au castigatu victori'a cu regimentele sale romane favorite si despre a carui înpartialitate si iubire de dreptate romani au avutu ocaziune a se convinge de repetiteori. Precum i-au strigatu dara, romanii liberi si independenti din Romani'a, archiducelui Albrecht la Sinai'a unu resunetoru: „Se traiésca!“ asia se strigamu si noi justulu si umanulu parinte alu armatei imperiale unu întreitu: „Se traiésca A. S. I. archiducele Albrecht, la multi fericiți ani!“

Cris'a ministeriala semnalata prin demisionarea apropiata a comitelui Andrassy este inca latentă si ea va luă unu caracteru acutu, până în

20 a. l. c. pe candu se astépta reintórcerea sa la Vien'a dela mosi'a sa dela Terebes, unde se afla acuma.

Intr'aceea cabinetulu austriacu Stremayr-Taaffe si-a datu demissiunea pe care M. S. imperatul o a si primitu, însarcinandu totuodata prin decretu de dato: München, 10 Augustu a. c. cu compunerea noului cabinetu pe comitele Taaffe. O telegrama sossita astadi dela Vien'a ne spune, că „Wiener Zeitung“ publica ieri decretule imperiale de dato: München 12 Augustu a. c. prin care noul cabinetu austriacu s'a compus în modulu urmatoriu si adeca: comitele Taaffe ministru-presedinte si ministru de interne, Stremayr ministru de justitie si conducetoriu alu resortului culteloru si instructiunei, Horst ministru pentru apararea tierii, Ziemiakowsky ministru fara portofoliu, comitele Falkenhayn ministru de agricultura, baronulu Korb-Weidenheim ministru de comerciu, Prazak (boemu) ministru fara portofoliu si siefulu de sectiune Chertek conducetoru alu ministeriului de finantie.

Ce va mai fi si această? Vedéremo!

Romani'a.

Circular'a d-lui ministru de externe V. Boerescu către reprezentantii din strainetate.

(Urmare si fine.)

S'ar potea raspunde mai departe, că atunci toti ebreii din Romani'a ar fi straini. Acestu pre-textu e numai în parte basatu. Nu toti ebreii din Romani'a sunt supusi straini, dar' cei mai multi. Nici într'unu timp alu istoriei noastre n'a fostu vre'unu ebru cetatianu romanu. Ingrijirea actuala a Europei dă dovada despre această: conventiunea din Paris din anulu 1858 în art. 46 dovedeste această, si tóte legile, obiceiurile si datinele, tóte faptele vechi si noue o dovedescu. Ebreii cari în Romani'a nu erau supusi straini, erau simplu supusi romani, cari exercitau drepturile civile cu anumite restrictiuni, dar' cari nau posedatu nici odata drepturi politice. În modulu acesta se explica faptululu, că ebreii, de si au fostu supusi la contributiuni si servicii în armata, n'au fostu nici decum cetatieni ai statului romanu.

Acăsta a fostu starea lucrurilor la noi în privinti'a ebreilor, pe care semnatarii tractatului de Berlin au doritu se o schimbe. Noi asemenea o dorimu cu franchetia si tóta natiunea cu noi. Dar' în ce modu? Acăsta este cestiunea cea mare dela ordinea dilei în Romani'a, care iritédia animile si tulbura cugetele si care agravanduse pe fiacare di, ne amenintia cu urmări periculose pentru noi si pôte pline de nenorociri si pentru ebrei. Ce e de facutu aci?

Noi amu spusu déjà. Acăsta stare exista; în loculu ei trebuie se vie alta, în nou'a situatiune trebuie se avemu înaintea ochiloru principiulu contienutu în art. 44 alu tractatului, atât în privinti'a influintiei lui asupra viitoriului câtu si în privinti'a puterii lui retroactive asupra trecutului. Principiulu contienutu în acestu art. 44 este si va fi recunoscutu de natiunea romana, dupa cum amu declarat formalu, va fi vorba asia dar' numai de împlinirea acestuia ceea ce, dupa cum vedu bine marginile posibilitatii. Pentru viitoru efectulu acestui principiu recunoscutu va fi absolutu. Fia-care strainu, ebru sau nebru, va fi admissu la naturalisatiune conformu stipulatiuniloru dreptulu cetatienescu si fara deosebire de religiune. Altfelu stă cu puterea retroactiva a acestui principiu asupra trecutului. Ebreii ce se afla adi în Romani'a, o repetamu n'au fostu nici odata cetatieni romani. Cum 'i-amu potea declară într'o di că atari? Cum amu potea admite că Romani'a si mai cu séma Moldov'a, în care au navalitu mai multu că 300,000 ebrei se fia inpluta cu mai multu de 150,000 de cetatieni noi, necultivati si fanatici, cari au alta limba, alte moravuri si alte tendintie, si cari totdeauna au fostu priviti de indigeni că straini, ceea ce au facut'o de altmîntrelea chiaru si acesti ebrei?

Prin această s'ar dă o lovitură grea tutuloru intereselor economice ale tierii, s'ar atitiá boldulu de conservare, s'ar nelinisti consciintiele si s'ar aduce cei mai fricosi la amaraciune estrema. În adeveru poporatiunea ar fi împinsa la desperare, la revolta si scie Dumnedieu la mai câte alte nenorociri.

Gubervulu actualu n'ar potea luă asupra-si nici odata o astfelu de raspundere si nici nu credemu, că vr'unu altu guvern ar potea face această. De aceea, d-le reprezentantu, v'amu spusu că îndeplinirea art. 44, în ceea ce se atinge de interesele

noştre interioare, se pôte face din punctulu de vedere alu puterii retroactive între limitele posibilitatii.

Ce ar fi această posibilitate? Acăsta este o întrebare grea si încurcătă, la care nu se pôte raspunde usioru. În termenulu de o luna ce l'amu ficsatu pentru studiulu starii actuale a lucrurilor vomu caută această limita a posibilitatii. Vomu vedea, că ore cu sustinerea principiulu basatu pe solutiunea naturalisarii individuale pentru de a pune în vigóre principiulu egalitatii religiöse, se va pôte votă listele, care coprinde numele tutuloru acelor'a dintre ebreii romani, cari s'au asimilat indetulu cu cetatienii actuali, pentru de a'i declară înmediatu si fara stagi de cetatieni romani.

Trebuie inse, o repetu, că noi se ne mai cugétamu asupra acestei cestiuni. Totusi ve potu asigură, că guvernulu M. S. R. Domnulu este hotaritu de a află, totuodată unu midilocu, prin care se se dea legii celei noi o putere retroactiva asupra art. 7, pentru că prin o schimbare înmediata principiulu celu nou înscrisu în art 7 se afle confirmare solemnă. Ceea ce se atinge de restrictiunile ce le vomu face în privinti'a castigării proprietatiloru rurale e usioru de întielesu, că această cestiune nu înlatura nici unu principiu alu ordinii esterne, ci ea în consonantia cu organizatiunea noastră politica va dă nascere la mesuri conservative.

Din tóte acestea urmédia dupa cum ati potutu vedea, d-le reprezentantu, necesitatea în care se afla noulu guvern de a prorogă pentru unu timpu scurtu sesiunea camerelor. Noi n'amu potutu cutediá de a purcede la discutiunea atât de înportantă, la solutiunea unei cestiuni atât de seriósă în afara si atât de periculósă în-laintru, fara de a ne cunosce cu acuratetia positiunea si fara de a ne pregati bine.

Bine voiti a dă guvernulu pe langa care sunteti acreditatu esplicatiuni în acestu sensu, despre politic'a si ţint'a guvernulu nostru, precum si copi'a acestei depesi, în casu că vi se va cere.

Primiti, etc. etc.

Recolt'a porumbului amenintata de seceta.

Subt acestu titlu i se scrie „Romaniei libere“ următoarele:

„Secet'a ce bantue o parte însemnată din tíera si-a trecut marginile la cari noi ne aşteptamu, si ne-a aruncatu într'o îngrijire seriósă pentru poporulu sateanu. Betranii ne spunu, că n'a mai pomenitu unu timp asia de nenorocitu pentru agricultur'a noastră.

Daca se voru împlini disele d-lui Donici, că „până la 31 Augustu n'are se ne ploua“ — me temu forte multu se nu audimu, că, în cutare si cutare comuna, locuitorii au începutu se se hranésca cu meduva de coceni!

Pentru acestu cuventu trebuie dar' se fimu cu mare bagare de séma în desfacerea productelor noastre.

Graul este cam puțin, parte cu taciune, pe unele locuri a fostu batutu de pétra; recolt'a porumbului în mare parte compromissa cu desavirsire: ne aflamu într'o positie critica, si cu deosebire tieranulu, care muncesce, din di si până în nópte, si cu tóte acestea chiaru în timpuri normale, elu nu este inca indetulatu.

Unii din locuitorii judetului Ilfov, si mai alesu aceia din jurulu capitalei, au începutu déjà a taiá porumbulu dandu'lu viteloru că nutretiu verde.

Ori ce plóie, în prezentu, este de prisosu pentru rodirea porumbului, de orece flórea mascula a trecut, pe candu cea femela nici că se ivesce; mai aceiasi sórte o are cartofulu si fasolea de tómnă, cari umple totu-deauna unu golu mare în economi'a tieranului.

Porumburile cari sunt rodite si fecundate sunt micutie la stuletiu, bobulu pipernicitu si fara adeveratulu lui gustu. Pentru acestea totusi, o plóie le aru aduce multu bine. Vini-va ea inşă, până mai este timpu?

Aici ne vomu permite a spune, că disele d-lui Donici s'au realisatu în cea mai mare parte.*)

Eta cele sustinute de d. Donici:

„În totu casulu, vara va fi secetósă, încependu de prin Maiu; asia dar', recolt'a porumbului pôte fi compromissa, chiaru si recolt'a graului, mai cu séma a speciiloru tirzii; ea pôte fi puțin productóre, si a se compromite chiaru, dacă secet'a ar începe mai timpuriu.“

D. Donici n'ar fi gresitu de locu daca ar fi mai spusu, că chiaru si recolt'a fragera va fi compromissa, de orece, si ea lasa multu de doritu.

Noi prin aceste renduri ne facemu o datorie de confrate, punendu în vederea agricultoriloru, se nu se grabesca cu desfacerea productelor, într'unu modu cam usioru, si mai alesu a porumbului; acela care se afla inca în magasi se'lu închida cu doue lacate.

Preturiere cerealeloru noastre s'a cam urcatu, si această urcare provine din doue cauze:

1. Că în afara, în Franci'a si Angli'a, din caus'a ploiloru recolt'a graului a fostu compromissa.

2. Tierile civilisate, Americ'a de e. s. produc totu-deauna cereale în conditiuni mai bune de câtu noi, avendu unu sistemu de cultura rationalu; ele desfacu totu-deauna productele lor, cu o mai mare valóre.

Adi, valórea lor a crescutu si mai multu, si, comparativu calitatii, a crescutu si a cerealeloru noastre.

*) Predicerile metereologice ale d-lui Donici au fostu publicate în „Revist'a sciintifica“ din Oct. 1878.

Fiindu-că vorbim de o cestiune mare a țierei, ne permitem cu această ocaziune, a atrage atențiunea d-lui ministru Cogalniceanu, rogându-l a da o circulară către toți d. prefecti, spre a raportă cât se pôte mai în grabă starea de vegetație a porumbului, pentru că noi agricultorii se ne putem face o socotela mai timpurie, într-o câtă privește desfacerea produselor noastre agricole.*)

E o mesura de cea mai mare importanță.

Basile S. Moga,
agricultoru.

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea extraordinară.

(Urmare.)

Procesu-verbalu Nr. 19.

Sedintă din 14 Iunie st. v. 1879.

Sedintă se deschide la 9 ore a. m.

Se da lectura procesului-verbal alu sedintei precedente și se verifică.

D. presedinte comunica, că bibliotecă și materialul imprimatelor Academiei înmulțindu-se din di în di, se strimtoră localul: de aceea consulta Adunarea de nu ar face bine a ilu autorisă se mișlocă a afla veru chipu de comoditate. Se decide a se numi o comisiune compusa din d-nii Hasdeu, Urechia și Stefanescu, cari se se ocupe de starea materiala a bibliotecii și a deplasării sale, era d. presedinte se fia autorisat a luă măsurile ce va socoti spre intepinarea necesității.

La ordinea dilei discușiunea proiectului de statute.

D. Odobescu face o propunere, susținută și de d. Aureliu, că după articolul votat în sedintă precedentă, se vină unu nou articol sub Nr. 29, în următoarea cuprindere:

„A. S. R. Domnitorul Romanilor, protectoru alu Academiei, este presedintele seu onorariu.“

Acestu articol se primesce cu unanimitate.

La art. 30, relativu la alegerea și numirea membrilor onorari, d. Falcoianu dice că i se pare cumca alineatul din urma ce propune a se numi onorari persoane cari voru fi înlesniti dezvoltarea activității Academiei prin donatuni de valoare însemnată, nu ilu întielege, și că ar înclina a se șterge cele din urma cuvinte.

D. Laurianu esplica, că tocmai aceste cuvinte facu puterea alineatului; și că dreptu este că o persoană ce ar veni se aduca oferte generose Academiei, se fia onorată cu asemenea distincțiune.

Dupa această lamurire, d. Falcoianu ne mai staruindu în observatiunea sa, articolul se votă cu o mica rectificare la alineatul alu douilea.

La art. 31, relativu la numirea membrilor corependenti, d. Aureliu întreba dacă n'ar fi loculu că se se specifice sarcin'ă acestoru corependenti, obligandu-i se aduca ceva lucrări utile.

D. Odobescu intepina, că ar fi greu a determină asemenea sarcine, dară lucru de sine este în perspectiva, că-ci la alegerea unor asemenea corependenti se voru avea în vedere totu-deauna lucrările lor, apoi concepțiunea ideii numirei lor are de scopu, că din acestia se se recruteze membrii Academiei în casuri de vacanță. În totu casulu, de va fi chiaru a li se cere lucrări, această ar fi de atributul unui regulamentu specialu.

Dupa aceste lamuriri articolul se votă; cei viitori sub Nr. 32, 33, 34, 35 și 36 se primescu în unanimitate, fără discușiune.

La art. 37, după ce se facu mai multe obiecțiuni și propuneri, se depune unu amendamentu susținutu de d-nii Sturdza, Falcoianu, Hodosiu, Ionescu, Maniu și Babesiu, spre a se redige în următoarea cuprindere:

„Sum'a remasa disponibilă pe fia-care anu din venitul fondurilor cu destinațiune generală, după satisfacerea necesităților comune, se va împărți în fia-care anu de Adunarea generală parte pentru a sporii fondurile generale, parte între cele trei secțiuni ale Academiei, în părți egale, pentru intepinarea cheltueleuru necesarii fia-carei din ele, la indeplinirea atribuțiilor lor, precum publicațiuni, misiuni, premii, achizițiuni de materialu scientific, etc.“

Dupa deliberatiuni, în cari d-nii Odobescu, Hasdeu și Aureliu au susținutu redacțiunea proiectului, era d-nii Sturdza, Falcoianu, Babesiu, Ionescu și Maniu amendamentul acesta, se votă cu majoritate.

Art. 38, 39 și 40 se primescu cu unanimitate, fără discușiune.

Art. 41, după adesiunea chiar' a comisiunei, se primesce amendatu cu următoarea redacțiune:

„Averea Academiei, compusa din fonduri permanente, și din venituri anuale, se se administredie de densa, prin delegatiune, ai carei membri sunt solidar responsabil, și care este însărcinată a pune în executare dispozițiunile budgetare.“

La art. 42 relativu la pastrarea fondurilor permanente, la determinarea sumei necesare pentru speșele curente, se pune de d. Falcoianu unu amendamentu, care propune a se șterge frasa destinată a determină sum'a, după care articolul se votă cu următoarea redacțiune:

„Fondurile permanente ale Academiei și versamentele veniturilor ei periodice, afara de sumele necesare pentru speșele curente, se voru paștră la casa de depuneri și consemnatiuni.“

Art. 43 și 44 se admitu fără discușiune. După această, orele fiindu înaintate, sedintă se radica la 11 ore și jumătate.

Vice-presedinte, G. Baritiu.

Secretariu ad-hoc, G. Sionu.

*) A urmatu și plôia dorită, precum și circulară d. ministru de interne către prefecti. Red.

Sciri diverse.

(Archiducele Albrecht și principele Carolu I în Brășiovu.) Înaltăimea s'a imperială archiducele Albrecht a sositu Luni dim. la orele 11 în Brășiovu cu-o suită numeroasă și a descalecatu la „Pomulu verde“. Elu fu salutat de autoritățile militare și civile din locu. Fiindu ostentitu n'a primitu a se face ovatiune. În diu'a următoare a inspectatu stabilimentele militare din locu și la 1 ora a plecatu la gara spre a primi pe principele Romaniei, care a venit se-lu salute și se-lu conduca pēna la Sinaia. La orele 1½ a sositu trenulu separatu princiaru. Principele Carolu s'a datu josu din vagonu salutat de strigari de „se trăiescă“, a publicului dela gara și a mersu înaintea archiducelui, care l'a îmbrășiatu cu caldura și l'a sarutat. Principele eră acompianiatu de doi adiutanti și de doi atasiati dela ambasada austriacă. Înaltii oșpeti au plecatu apoi, în trasura, principele Carolu la drépt'a, la „Pomulu verde“, unde archiducele a datu unu prandiu în onorea principelui, după care au plecatu earasi amendou la gara și de aci la Sinaia. Astadi la 10½ ore archiducele s'a reintorsu dela Sinaia și a plecatu îndata cu comandantulu țierei gen. Bauer la manevrele dela Tergulu-Maresiului. („Gazet'a Transilv.“)

— Cu ânim'a franta de dorere aducemu la cunoscintia, prematur'a mōrte a prea amatului și neuitatului nostru frate, nepotu, veru și afinu:

JOANU BUDU de BUDESCI

professoru la școlile superioare civile din Deesiu întemplata astadi la ¾ 9 ore antemedinale după unu morbu îndelungatu și după primirea santeloru sacramente din urma, în etate de 23 ani.

Osamentele lui reci se voru redă pamentului mane, adeca la 11 Augustu a. c. 5 ore după amēdiadi în cimetierulu gr.-catholicu din locu după ritulu bisericeii gr.-catholice; era sacrificiulu pentru repaosulu nobilei spiritulu se va celebră în capel'a episcopēscă la 12 Aug. a. c. 7 ore demănētia, la cari solemnități triste invitamu pre toti amicii, cunoscutii și binevoitorii lui. În veci amintirea lui! Gherl'a, la 10 Augustu 1879.

Georgiu Budu, Luis'a Demianu n. Budu, Gavriilu Budu, frați cu familie. Georgiu Buday parochu-prot., Carolin'a Buday vedua preotēsa, Mart'a Buday protopopēsa, Ioanu Buday not. și possessoru, Lenc'a Budu preotēsa, unchiu și matusi cu familie, Corneliu Budu parochu, Titu Budu v. not. consis., Cecil'a Budu n. Szabó, Otil'a Budu preotēsa, Ros'a Budu preotēsa, Gavriilu Szabó preotu, Victoru Géza Szabó, Eugeniu Szabó preotu, Ioanu Szabó notariu veri cu famili'a. Afini: Atanasiu Demianu prof. teol. Basiliu Gyenge protopopu. Vasiliu Ruscai parochu.

— (O școlă normală în caletoria.) Luni sér'a a sositu în Brășiovu, venindu dela Sacele directorulu școlēi normale (preparandia) din Barladu (Moldov'a) d. Ioanu Popescu, care a întreprinsu cu școlarii sei, 80 la numeru, o caletoria în partile sudvestice ale Transilvaniei spre a studiă relațiunile economice s. a. de aci. D. Popescu cu școlarii sei, viitori invetatori satesci în Romania, a aflatu primirea cea mai cordială. Toti au fostu incuati prin casele romane din orasiu și din suburbiulu Scheiu. Marti deminētia după unu scurtu repausu trup'a a plecatu earasi spre a visită Zernescii și alte sate d'împregiuru, de unde se va întorșe vineri. Audimu, că d. Popescu are de cugetu a estinde calatori'a s'a de astadata pēna la Sibiu. Salutam cu bucuria în mediulocu nostru p'acești bravi tineri, cari se dedica nobilei misiuni a instruierei poporului țieranu din Romania, felicitamu în deosebi pe bravulu și zelosulu loru directore, care a avut norocit'a idea de a face, că invetiaceii sei se întrebuintieze vacanțiile într'unu modu atât de frumosu, bun și folositoriu! („Gazet'a Transilv.“)

— (Unu nou procesu de pressa) va avea G. Baritiu în 3 Septembrie a. c. în calitatea sa de fostu redactoru alu fōiei „Transilvani'a“, din cauza că în Nr. 23 din a. 1878 publicase documentele istorice dela 1849 care se vedu acolo.

Bibliografia romanēscă în socita de scurte recenziuni.

(Urmare.)

— Din lucrările Academiei romane au esitu în lunile din urma și partea II din tomulu X alu Annaleloru sale. Acea parte sau secțiune II coprinde optu memoriale și dissertatiuni, anume:

1. Notiia despre bibliografi'a Istriei și Dalmatiei de Vas. Allessandrescu-Urechia.

2. Notiuni relative la economi'a socială și la istori'a civilizațiunei în Transilvani'a, de Georgie Baritiu.

3. Dare de sama despre publicatiunea domnului Emile Legrand „Recueil de poèmes historiques en grec vulgaire, relatifs la Turquie et aux Principautés danubiennes, de V. A. Urechia.

4. Schitia biografică asupra lui Eudoxiu Hormuzache și operele sale, de Dimitre A. Sturdza.

5. Recenziune și critica despre publicarea profesorului dr. Jung „Romanii și Românii“ contra lui Roesler, de Vas. Maniu.

6. Memorialu asupra Numismaticii de Dim. A. Sturdza.

7. Relatiuni despre localitățile din districtulu Romanati în Munteni'a, memorabile pentru anticități și monumentele aflate pe acolo, de Alesandru J. Odobescu, cu mai multe Annexe.

8. Dare de sama asupra Cestionariului redactatu despre datinele (usulu, obiceiurile) juridice ale poporului românesc satēnu, ținute din stravechime și practicate, fōra judecatori și fōra advocati inpusi.

La acestea materii atât de instructive, coprinse într'unu singuru volumu, publicate înse și separat, se adaoșe mai în urma și memoriulu celu lungu alu d-lui Greg. G. Tocilescu titlatu:

— „Cercetari asupra popōraloru care au locuit țierile romanesci de a stang'a Dunarei (adeca în Daci'a proprie, antică), mai înainte de cucerirea acestoru țieri de către imperatul Traianu.“

— Din tom. XI alu Annaleloru academice pe anulu 1878 avemu de facia part. I în care se coprinde lucrările sesiunei anuale; așteptamu înse în celu mai scurtu timpu și partea II, mai voluminoasă, în care se coprinde memori și dissertatiuni. Într'aceea mai avemu dela câțiva membrii ai academiei și anume dela cei din comisiunea lexicografică: Din operele principelui Dim. Cantemiru tom. V care coprinde 1. evenimentele familiilor de Domnitori Cantacusini și Brancoveanu. 2. Divanulu lumei cu întieptulu sau la ghidecata sufletului cu trupulu etc., tractatu filosoficu, scrisu în anii juniei. A esitu sub îngrijirea dlui G. Sionu în vol. 4º, la care'i adaoșe și unu glossariu de cuvinte aflate în acelea scrieri, astadi neusitate în limb'a noastră.

— Dioscoride și Luciu Apuleiu (botanică daco-getică) de Alexandru Papadopol-Calimach, membru alu Academiei. Dissertatiune scurtă, plină înse de o rară erudițiune.

— Catechismulu calvinescu inpusu bisericeii romanesci, edit. II din a. 1656, transcrișu, comentatu și insocitu de unu glossariu prin G. Baritiu.

Mai sunt alte cinci lucrări de a le membriloru Academiei, care se afla sub tipariu. Le vomu anunțā și pe acelea, îndata-ce ne voru veni. (Va urmă.)

Invitare!

Acei domni cari au binevoitu a primī în comisiune exemplarie din „Darea de sēma“ despre procesulu de pressa alu lui G. Baritiu, sunt rogati cu tota onōrea, că se remita la adres'a subscrișului, prețulu pre langa subtragerea rabatului, sau exemplarele în natura. Sibiu, 15 Augustu 1879.

W. Krafft.

Preturile cerealeloru

și altoru obiecte de traiu au fostu la

15 Augustu în Sibiu:

Grâu, după cūalitati	1 hectolitru fl.	6.80—7.60
Grâu, amestecat	1 „ „	5.90—6.50
Secară	1 „ „	3.40—3.80
Papusiōiu	1 „ „	4.80—5.20
Ordiu	1 „ „	3.10
Ovesu	1 „ „	2.—2.50
Cartofi	1 „ „	1.25—1.55
Mazare	1 „ „	6.—6.50
Linte	1 „ „	9.—9.50
Fasole	1 „ „	5.50—6.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	30.—35.—
Untura (unsōre topita)	50 „ „	28.—28.50
Carne de vita	1 „ „	40.—42
Oua 10 de	—	—20

Cursulu moneteloru în val. austr.

Vien'a, 14 Augustu.

Galbinii imperat. de aur	fl.	5.50 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.31 „
Imperialu rusescu	„	9.35 „
Moneta germană de 100 marce	„	57.25 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcēscă	„	10.58 „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	— „

Epilepsi'a

ból'a rea, nevoi'a) o cureadă prin coreșpondentia în scrisu mediculu specialistu Dr. Killisch, Dresd'a (Neustadt). Esperientia mare, de orece au tractatu prește 11,000 casuri. (84) 2—4

UMRATH & COMP. în PRAG'A,

fabricanti de machine agricole (69) 17—20

se recomanda prin specialități lor, renumite prin executare lor fōrte solidă, ambletu usor, productivitate mare și treieratu curatu a

Machineloru lor de treieratu de mana și cu verteu dela 1 pana la 8 poteri de cai seu boi atatu locomobile catu și stabile. Mai în colo fabricamu în marii diferite și de o construcțiune probata:

Ciure pentru bucate, taiatōre de paie, mori pentru sdrobitu etc. etc. Catalōge ilustrate în limbile patriei, se tramitu gratuit și franco.

Tipariulu lui W. Krafft în Sibiu.